

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060308

DOM
2018-11-19
Stockholm

Mål nr
M 4549-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-04-11 i mål nr M 5205-16,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Stockholm Exergi AB

Ombud: Advokat M.B.

Motpart

Länsstyrelsen i Stockholms län

SAKEN

Igångsättningstid i tillstånd enligt miljöbalken för verksamhet vid Bristaverket

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom på så sätt att
igångsättningstiden för det lämnade tillståndet bestäms till åtta (8) år från det att
tillståndet fått laga kraft.

Dok.Id 1443449

Postadress

Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 16

Telefon

08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

08-561 675 59

Expeditionstid

måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

Mark- och miljödomstolen lämnade Stockholm Exergi AB (bolaget) tillstånd till att få uppföra och driva en anläggning för mottagning av högst 220 000 ton avfall per år, sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas motsvarande tillverkning av högst 13,5 miljoner Nm³ fordonsgas per år. Tillståndet förenades med tio villkor. Igångsättningsstiden bestämdes till fem år från det att tillståndet fått laga kraft. Mark- och miljödomstolen förordnade att tillståndet fick tas i anspråk utan hinder av att domen inte fått laga kraft.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra igångsättningstiden till senast åtta år från det att tillståndet fått laga kraft.

Till stöd för yrkandet har bolaget anfört i huvudsak följande: Den planerade verksamheten kommer att genomföras i två etapper. Den första etappen, som planeras att tas i drift 2020, omfattar en anläggning för sortering av hushållsavfall o.d. Den andra etappen avser återstoden av anläggningen, dvs. förbehandling och rötning av utsorterade organiska fraktioner samt uppgradering av rötgas till fordonsgas. Denna etapp kan påbörjas först då källsorteringen nått viss omfattning i de kommuner från vilka avfall kommer att levereras till den planerade anläggningen, vilket beräknas ske först 2025. Om så sker bör den andra etappen av anläggningen kunna tas i drift 2026. Mot bakgrund av detta framstår en igångsättningstid om åtta år som rimlig.

Länsstyrelsen i Stockholms län har medgett bolagets yrkande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att bolaget framfört beaktansvärda skäl för sitt yrkande om längre igångsättningstid och länsstyrelsen har inte motsatt sig yrkandet. Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen att överklagandet ska bifallas och igångsättningstiden förlängas till åtta år.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2018-12-17

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Ulf Wickström, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Anders Wallin, referent.

Föredragande har varit Liselotte Haraldsson.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-04-11
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 5205-16

SÖKANDE

Stockholm Exergi AB

Ombud: Advokat M.B.

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken för verksamhet vid Bristaverket

Anläggnings ID i miljöboken: 35896
Koordinater (SWEREF99): N 6611339 E 661479

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Stockholm Exergi AB tillstånd till att få uppföra och driva en anläggning för mottagning av högst 220 000 ton avfall per år, sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas motsvarande tillverkning av högst 13,5 miljoner Nm³ fordonsgas per år.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat framgår av denna dom ska verksamheten, inklusive åtgärder för att reducera vatten- och luftföroreningar och andra störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller och åtagit sig i målet.

Dok.Id 496625

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

2. Bullret från verksamheten får inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder:

Dagtid (kl. 06.00–18.00) 50 dB(A)

Kvällstid (kl. 18.00–22.00) 45 dB(A)

Nattetid (kl. 22.00–06.00) 40 dB(A).

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid (kl. 22-06).

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom omgivningsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

3. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av lukt och damning undviks. Om olägenheter ändå uppkommer ska bolaget vidta effektiva motåtgärder utan dröjsmål.
4. En plan för åtgärder och beredskap mot brand ska upprättas i samråd med den lokala räddningstjänsten och finnas tillgänglig på anläggningen.
5. Vid längre driftavbrott ska avfall inte mellanlagras utan föras till alternativ behandling.
6. Kemikalier ska hanteras och förvaras så att spill eller läckage inte kan nå dag-, yt- eller grundvatten.
7. Uppkommet flytande avfall respektive kemiska produkter ska lagras nederbördsskyddat samt på invallade ytor som är täta och beständiga. Invallningen ska rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst tio procent av summan av övriga behållares volym. Ämnen som kan reagera med varandra ska hållas åtskilda.

8. Senast sex månader innan verksamheten avslutas ska en anmälan med förslag till åtgärder för återställning av platsen lämnas till tillsynsmyndigheten.
9. Sökanden ska till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan anläggningen tas i drift inge ett egenkontrollprogram för verksamheten. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod och mätfrekvens.
10. Metanläckaget från biogasanläggningen respektive uppgraderingsanläggningen får som årsmedelvärde uppgå till högst 1 % av producerad metanmängd.

Delegation

Tillsynsmyndigheten bemyndigas med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken att vid behov föreskriva villkor om åtgärder mot olägenheter i omgivningen på grund av damning samt begränsning av lukt från anläggningen.

Ingångsättningstid

Verksamheten ska ha satts igång senast fem (5) år från det att tillståndet vunnit laga kraft.

Verkställighet

Mark- och miljödomstolen förordnar att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

BAKGRUND

Stockholm Exergi AB (tidigare Fortum Värme samägt med Stockholm stad) producerar och distribuerar fjärrvärme, el och fjärrkyla i Stockholmsområdet. Produktion och distribution av fjärrvärme sker i huvudsak i tre fjärrvärmenät (nordvästra, centrala och södra fjärrvärmenätet). Basproduktionsanläggning i nordvästra nätet är Bristaverket, ett kraftvärmeverk beläget vid Brista i Sigtuna kommun.

Bristaverket består av två pannor; en bibränsleeldad panna (panna 1) och en avfallspanna (panna 2). I panna 2 eldas bl.a. hushållsavfall. Bolaget har för avsikt att vid Bristaverket uppföra och ta i drift en anläggning för mottagning av avfall, sortering av hushållsavfall och avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall och konvertering till fordonsgas av den biogas som rötningen ger upphov till. Bakgrunden till den planerade anläggningen är den nationella avfallplanen, där det fastslås att 50 % av det matavfall som kommunerna ansvarar för ska sorteras ut och behandlas biologiskt senast 2018 samt att återvinningen av material ska öka enligt nationella mål. Denna ansökan avser tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till den planerade anläggningen. Läget för Bristaverket och den planerade anläggningen framgår i den tekniska beskrivningen. I den tekniska beskrivningen finns även en möjlig layout avseende det planerade anläggningsområdet.

YRKANDEN M.M.

Stockholm Exergi AB (bolaget) har yrkat att tillstånd lämnas enligt 9 kap. miljöbalken till att vid Bristaverket i Sigtuna kommun få uppföra och driva en anläggning för mottagning av högst 220 000 ton avfall per år, sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas motsvarande tillverkning av högst 13,5 milj. Nm³ fordonsgas per år, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan och i övrigt i målet.

Bolaget har vidare yrkat att ingångsättningstiden bestäms till 10 år och att omedelbar verkställighet medges av den dom vari sökt tillstånd meddelas.

Länsstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Sigtuna kommun och Käppalaförbundet har tillstyrkt ansökan. Någon erinran mot igångsättningstid eller verkställighetsförordnande har inte framförts.

ANSÖKAN

Tidigare avgöranden

I deldom den 29 april 2010 (i mål M 1618-09) lämnade dåvarande miljödomstolen Aktiebolaget Fortum Värme samägt med Stockholms Stad tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Bristaverket. I deldomar den 25 november 2015 och den 30 november 2016 ändrade mark- och miljödomstolen tidpunkten för redovisning av vissa villkorsfrågor som skjutits upp i 2010 års deldom.

Nu sökt tillstånd

Stockholm Exergi AB ansöker nu om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid Bristaverket i Sigtuna kommun få anlägga och driva en anläggning för mottagning av avfall, sortering av hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter, rötning av organiskt avfall och uppgradering av biogas till fordonsgas.

Processen i den planerade anläggningen omfattar ett antal steg. Mottagning, sortering och förbehandling, rötning samt uppgraderingssteg. Dessa steg finns närmare redovisade i den tekniska beskrivningen.

Mottagningen, sorteringen och förbehandlingen

Avfall kommer att tas emot i olika delar av anläggningen; hushållsavfall respektive avfall av samma slag som hushållsavfall från verksamheter i fickor i en mottagningshall med anordningar som för avfallet till sorteringen och källsorterat avfall i luckförsedda fickor som för avfallet vidare till förbehandlingen direkt. Mottagnings-

hallen kommer att vara försedd med portar som öppnas endast när bilar kör in respektive ut, och hallen kommer även att dimensioneras för att kunna hålla ett kontinuerligt undertryck.

Sorteringen kommer att ske optiskt eller på annat likvärdigt sätt. Den utsorterade, organiska fraktionen kommer att föras till förbehandlingen via en transportör, medan utsorterade materialfraktioner går till återvinning. Restavfallet (det som inte går till rötning eller skickas för annan återvinning) förs till panna 2 i Bristaverket med transportörer.

I förbehandlingen bearbetas avfallet i linjer med en grovkvare, en magnetavskiljare och en separatorkvare eller annan likvärdig teknik där det finfördelas och där oönskat material som metaller och plast m.m. avlägsnas. Därefter förs avfallet till en bufferttank för inmatning till rötkammarna.

Bolaget avser att årligen ta emot uppemot högst 220 000 ton avfall, varav en organisk fraktion om högst 120 000 ton.

Rötningen

Rötning kommer att ske i tre eller fyra rökammare som vardera rymmer 2 500 – 3 000 m³. Den teknik som kommer att tillämpas är torrötning, med en torrsubstanshalt i substratet om 15 - 35 %, vilket är den torrsubstans som det aktuella avfallet bedöms innehålla. En annan fördel med torrötningen är att materialet inte behöver bearbetas i samma utsträckning som med andra rötningstekniker. Med den valda tekniken sker även en hygienisering i processen. Alternativt, om rötningen i huvudsak sker mesofilt kan processen kompletteras med ett särskilt termofilt hygieniseringssteg eller ett steg med pastörisering. Om en icke standardiserad hygieniseringsmetod skulle väljas kommer denna att valideras enligt förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter samt Jordbruksverkets riktlinjer. I rökammarna kommer det att finnas möjlighet att vid behov återföra rötresten, i den mån gasproduktionen behöver optimeras eller torrsubstanshalten balanseras.

Det kommer även att finnas möjlighet att vid behov tillsätta järnklorid för att motverka bildning av svavel i processen samt skumdämpare för att förbättra gasproduktionen och för pH-justering.

Rötresten kommer att avvattnas med centrifug, skruvpress eller annan likvärdig teknik. Den flytande fraktionen (rejektvattnet) kommer att återföras till förbehandlingen eller rötningen för spädning eller lagras för utleverans. Ovanför rejektvattenlagret kommer det att finnas en gasklocka som samlar den biogas som bildas.

Den fasta fraktionen kommer även den att lagras för utleverans, eventuellt efter strängkompostering eller annan, dynamisk metod som till exempel tunnelkompostering. Risken för lukt kommer att minimeras genom frekvent vändning av komposten (vid strängkompostering) eller genom att ventilationsluften tas om hand som förbränningsluft i Bristaverket eller leds genom filter (vid dynamisk kompostering).

Uppgraderingen

Rötgasen kommer att uppgraderas genom avskiljning av vattenånga och partiklar via filter och aktivt kol samt avskiljning av koldioxid i en vattenskrubber, genom kemisk absorption eller med så kallad PSA-teknik (Pressure Swing Adsorption). De nämnda teknikerna bedöms som likvärdiga från miljösynpunkt.

Efter uppgraderingen sker odörisering genom tillsats av TUT (tetrahydrotiofen) samt komprimering genom tryckhöjning i en kompressor. Slutligen fylls den uppgraderade gasen (fordonsgasen) på mobila flak på en särskild utlastningsramp. Hela gassystemet kommer att vara försett med backventiler och mekaniska säkerhetsventiler som säkerställer att trycket i systemet och anslutet mobillager inte blir för högt. Systemet kommer att vara slutet.

Vid anläggningen kommer det även att uppföras en tankstation, med bland annat kompressorer, gaslager och tankningsanordningar. Tankstationen kommer att

uppföras på en platta av betong med påkörnings- och väderskydd, och den kommer att anslutas till biogasanläggningen via ett rörsystem.

Energi och vatten

För drift av den planerade anläggningen krävs el, värme och vatten. Vad beträffar elförsörjningen kan anläggningen anslutas till ett närliggande elnät eller till Bristaverket. Behovet av värme kommer att tillgodoses genom fjärrvärme och överskottsvärme. Vattenbehovet, slutligen, kommer att tillgodoses med kommunalt vatten.

Utsläpp till luft

Hela den planerade anläggningen kommer att utgöra ett slutet system, där ventilerad luft tas om hand som förbränningsluft i Bristaverket eller hanteras med annan metod med likvärdig effekt. Vid driftstopp i Bristaverket behandlas ventilationsluften i ett kolfilter eller med annan likvärdig teknik. Vid driftstopp i biogasanläggningen facklas den gas som bildas. Genom dessa åtgärder bedöms utsläpp av någon betydelse inte kunna uppkomma. Vidare bedöms risken för luktstörningar som liten. Bolaget har utfört en luktutredning som visar detta. Det bör även framhållas att bolaget har för avsikt att ansluta sig till "Frivilligt åtagande", ett system som initierats av Avfall Sverige och som innebär ett systematiskt arbete med att mäta och följa upp utsläpp från biogasanläggningar och vid behov vidta åtgärder för att minska dessa utsläpp.

Utsläpp till vatten

Den planerade anläggningen kommer att ge upphov till processavloppsvatten, avrunnet vatten från komposteringen, sanitärt spillvatten och dagvatten. Processvattnet kommer att återcirkuleras. Det avrunna vattnet från komposteringen kommer att samlas upp och återanvändas för att fukta upp materialet eller ledas till rötningsprocessen. Om möjlighet till återcirkulation inte finns leds vattnet till spillvattennät eller samlas upp i tankar för annan avsättning. Det sanitära spillvattnet kommer att avledas till kommunens spillvattennät. Dagvattnet, slutligen, samlas upp i brunnar och rörsystem med anslutning till ett befintligt, lokalt infiltrationssystem som ingår i

Bristaverket. Innan dagvattnet infiltreras kommer det att kontrolleras och vid behov renas.

Buller

All utrustning som kan orsaka buller är och kommer att vara placerad inomhus. På grund därav och då avståndet till närmaste bostäder är förhållandevis stort bedöms de begränsningsvärden som Naturvårdsverket rekommenderar i rapport 6538 kunna innehållas.

Restprodukter och avfall

En redogörelse för restprodukter och avfall som uppkommer vid anläggningen samt hanteringen av dessa återfinns i den tekniska beskrivningen.

Miljökonsekvensbeskrivning

I miljökonsekvensbeskrivningen lämnas en beskrivning av den sökta verksamheten, inklusive en redogörelse för de skyddsåtgärder som vidtas och kommer att vidtas.

Nollalternativet som det redovisats i miljökonsekvensbeskrivningen är att den planerade anläggningen inte kommer till stånd och att det avfall som bolaget avser att behandla i anläggningen skulle komposteras alternativt förbrännas vid andra anläggningar som idag. Vad beträffar den mängd avfall som förbränns i Bristaverket (240 000 ton per år) föreligger inte någon skillnad mellan nollalternativet och det sökta alternativet.

En särskild lokaliseringstudering har genomförts. Utredningen har avgränsats till Stockholms stad och kommuner norr om staden då en central placering i regionen minskar kostsamma och miljöbelastande transporter. Vidare har den inriktats mot platser som är ianspråktagna för eller associerade till avfallshantering, energianläggningar eller luktande verksamheter. Av de platser som bedömts som möjliga framstår den valda lokaliseringen som det från miljösynpunkt bästa alternativet. Det valda alternativet är dessutom bättre än övriga alternativ från såväl teknisk som ekonomisk synpunkt.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas även alternativa utformningar vad avser rötningen, uppgraderingen och åtgärder för att begränsa lukt. Något från miljösynpunkt bättre alternativ än den valda tekniken bedöms inte föreligga, och anläggningen bedöms uppfylla kriterierna för bästa tillgängliga teknik. Slutligen lämnas uppgifter för att bedöma miljöeffekter och effekter på hushållningen med resurser som den sökta verksamheten kan innebära. Den slutsats som dras är att **effekterna** av den sökta verksamheten är övervägande positiva såtillvida att verksamheten innebär minskad miljöpåverkan och en förbättrad resurshushållning. Vid drift-problem skulle närboende och närliggande verksamheter kunna störas av lukt från anläggningen. Denna risk bedöms dock som liten.

Samråd har skett med Sigtuna Vatten och Renhållning AB, Miljö- och hälsoskyddskontoret i Sigtuna kommun, Käppalaförbundet och Brandkåren Altuna genom ett möte den 23 februari 2016, med Länsstyrelsen i Stockholms län och Samhällsbyggnadskontoret i Sigtuna kommun genom ett möte den 9 mars 2016, med Naturvårdsverket, Kammarkollegiet, Trafikverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Jordbruksverket, Försvarmakten, Luftfartsverket, Energimyndigheten, SGU, Riksantikvarieämbetet, Havs- och vattenmyndigheten, Swedavia, SÄPO och Norrvatten skriftligen samt med allmänheten, enskilda och berörda organisationer skriftligen, genom en annons i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Upsala Nya Tidning och Sigtunabygden och genom ett möte den 12 april 2016. En redogörelse för det genomförda samrådet lämnas i miljökonsekvensbeskrivningen. I beslut den 28 juni 2016 har länsstyrelsen konstaterat att den sökta verksamheten kan anses ha betydande miljöpåverkan.

De allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet (2 §)

Stockholm Exergi AB har lång erfarenhet av avfallsbehandling och av komplexa system för att behandla såväl spillvatten som luktande luftflöden. Bolaget får därmed anses ha den kunskap som krävs för verksamheten enligt 2 kap. 2 § miljöbalken.

Försiktighetskravet (3 §)

En redovisning för de skyddsåtgärder som Stockholm Exergi AB avser att vidta återfinns i avsnitt 4 i miljökonsekvensbeskrivningen, och i avsnitt 5.4 lämnas en redogörelse för de alternativa tekniker som bedöms vara möjliga. Den slutsats som kan dras av denna redogörelse är att ingen av de alternativa teknikerna kan anses vara bättre från miljösynpunkt än den valda tekniken. Försiktighetskravet i 2 kap. 3 § bör därmed vara uppfyllt.

Produktvalskravet (4 §)

En redogörelse för de kemiska produkter som används i den nuvarande verksamheten respektive kommer att användas i planerad verksamhet samt för hanteringen av dessa produkter lämnas i avsnitt 10.8 i den tekniska beskrivningen. Genom det miljöledningssystem som kommer att tillämpas för anläggningen säkerställs att produktvalskravet innehålls såväl vid val av nya kemiska produkter som då möjligheter till ersättning av valda produkter med mindre farliga alternativ uppkommer.

Hushållnings- och kretsloppskravet (5 §)

Sökt verksamhet innebär god hushållning med resurser främst såtillvida att den möjliggör återvinning av matavfall och annat material som annars till stor del skulle förbrännas. Vidare kommer producerad fordonsgas att tränga undan fossila bränslen i transportsektorn. Dessutom kommer anläggningen att uppföras på redan ianspråktagen industrimark i anslutning till Bristaverket med möjlighet att utnyttja befintlig infrastruktur m.m. Den sökta verksamheten får därmed anses vara i linje med de krav som ställs i 2 kap. 5 § miljöbalken.

Lokaliseringskravet (6 §)

Stockholm Exergi AB har utrett möjliga lokaliseringalternativ. Av de platser som bedöms vara möjliga framstår den valda lokaliseringen som det från miljösynpunkt bästa alternativet. Den valda lokaliseringen är dessutom bättre än övriga alternativ från såväl teknisk som ekonomisk synpunkt. Vald lokalisering bedöms inte stå i

konflikt mot något av de intressen som anges i 3 och 4 kap. miljöbalken. Något hinder med hänsyn till 2 kap. 6 § andra stycket. kan således inte föreligga.

För det område inom vilket den planerade anläggningen kommer att uppföras gäller en av Sigtuna kommun den 27 juni 2010 antagen detaljplan. Plankartan för denna detaljplan redovisas i avsnitt 7.2.2 i miljökonsekvensbeskrivningen. Därav framgår att den sökta verksamheten inte står i strid mot gällande detaljplan.

Industriutsläppsförordningen (2013:250)

Den sökta verksamheten utgör en industriutsläppsverksamhet enligt Industriutsläppsförordningen (2013:250). Enligt 1 kap. 23 § första stycket i denna förordning ska den som bedriver eller avser att bedriva en industriutsläppsverksamhet se till att det finns en statusrapport för verksamheten ifråga, och enligt 22 kap. 1 § första stycket 7 p. miljöbalken ska statusrapporten ges in med tillståndsansökan för verksamheten.

Enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen krävs inte en statusrapport om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där industriutsläppsverksamheten bedrivs eller avses bedrivas. Stockholm Exergi AB har gjort en bedömning av risken för att verksamheten vid bolagets biogasanläggning ska medföra föroreningsskada på det sätt som anges i 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen. Slutsatsen i denna bedömning är att risken för föroreningsskada är liten och att någon statusrapport därför inte behöver upprättas.

SÖKANDENS FÖRSLAG PÅ VILLKOR OCH DELEGATION

Villkor

Bolaget har slutligt föreslagit följande villkor att gälla för verksamheten.

1. Om ej annat framgår av denna dom ska verksamheten, inklusive åtgärder för att reducera vatten- och luftföroreningar och andra störningar för omgivningen, bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.

2. Bullret från verksamheten får inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder.

Dagtid (kl. 06.00–18.00) 50 dB(A)

Kvällstid (kl. 18.00–22.00) 45 dB(A)

Nattetid (kl. 22.00–06.00) 40 dB(A).

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid (kl. 22-06).

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom omgivningsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

3. Verksamheten skall bedrivas så att olägenheter till följd av lukt och damning undviks. Om olägenheter ändå uppkommer ska bolaget vidta effektiva motåtgärder utan dröjsmål.

4. En plan för åtgärder och beredskap mot brand ska upprättas i samråd med den lokala räddningstjänsten och finnas tillgänglig på anläggningen.

5. Vid längre driftavbrott ska avfall inte mellanlagras utan föras till alternativ behandling.

6. Kemikalier ska hanteras och förvaras så att spill eller läckage inte kan nå dag-, yt- eller grundvatten.

7. Uppkommet flytande avfall respektive kemiska produkter ska lagras nederbörds-skyddat samt på invallade ytor som är täta och beständiga. Invallningen ska rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst tio procent av summan av övriga behållares volym. Ämnen som kan reagera med varandra ska hållas åtskilda.

8. Senast sex månader innan verksamheten avslutas ska en anmälan med förslag till åtgärder för återställning av platsen lämnas till tillsynsmyndigheten.

9. Sökanden ska till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan anläggningen tas i drift inge ett egenkontrollprogram för verksamheten. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod och mätfrekvens.

10. Metanläckaget från biogasanläggningen respektive uppgraderingsanläggningen får som årsmedelvärde uppgå till högst 1 % av producerad metanmängd.

Delegation

Stockholm Exergi Aktiebolag har föreslagit att mark- och miljödomstolen ska överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva villkor avseende åtgärder mot olägenheter i omgivningen på grund av damning samt begränsning av lukt från anläggningen.

SYNPUNKTER

Trafikverket

Trafikverket har belyst att Bristaverket ligger i anslutning till statlig väg 263 och väg 859 där trimning av trafiksignaler samt ombyggnad av korsningar pågår för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten i området. Trafiken från området kommer att öka med cirka 70 fordon per dygn, en ökning med 1,2 % till väg 859 och sedan vidare på väg 263. Eftersom det är en relativt liten ökning och korsningarna idag redan trafikeras av tunga fordon ser inte Trafikverket att denna ökning kommer påverka i någon högre grad. I närhet till området finns riksintresse för järnväg, Ostkustbanan och det bör nämnas i handlingarna. Trafikverkets anläggning får ej påverkas negativt av verksamheten.

Norrvatten

Norrvatten är positiva till den utökade hållbarheten i hanteringen av avfallet. Om det finns misstanke eller kan konstateras att vatten med förhöjda halter har släppts ut i Mälaren måste Norrvatten kontaktas omedelbart för att kunna vidta åtgärder på vattenverket. Risker för påverkan på Norrvattens grundvattentäkt i Märsta kan bedömas som liten.

Käppalaförbundet

Förbundet noterar att inget processvatten kommer avledas till det kommunala spillvattennätet. Däremot planerar man att avleda avrunnet vatten från komposteringen samt sanitärt spillvatten. Förbundet saknar uppgift om hur stor volym vatten som man räknar med uppkommer årligen från kompostavrinningen. Förbundet noterar också att den här delvattenströmmen aldrig diskuterades på samrådet den 23 februari 2016. Eftersom tillskottsvatten är en av Käppalaförbundets strategier kopplade till förbundets övergripande mål minskad negativ miljöpåverkan ska det från komposten avrunna vattnet i första hand återföras i processen alternativt inte vara nedre bördspåverkat. Detta innebär i det senare fallet att komposten måste väder-skyddas.

Länsstyrelsen*Anläggningen*

Länsstyrelsen anser att anläggningen är av stor regional betydelse. Regionen behöver ytterligare biogastillverkningskapacitet både för att ta omhand avfall samt för att möjliggöra en bättre resurshållning. Det är välkänt att biogasanläggningar och därmed förenlig verksamhet ofta leder till klagomål på luktolägenhet vilket kan försvåra driften för verksamheten. För att minska risken för olägenheter ska därför villkor föreskrivas avseende luktolägenheter med sådan tyngd att nämnda svårigheter för verksamheten inte uppstår och omgivningen inte utsätts för störande lukt.

Förslag på villkor och provotid

Länsstyrelsen föreslår att följande två villkor (A och B) föreskrivs och att en provotid förordnas (Prövotidsutredning 1 och 2).

A. Verksamheten ska drivas så att risken för damning och lukt minimeras. I de fall damning eller luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska åtgärder i syfte att minimera störningarna omedelbart vidtas.

B. Luft från samtliga anläggningsdelar som kan orsaka luktolägenheter ska ledas genom luktreduktionsutrustning som effektivt begränsar störande lukt i omgivningen. Luktreduktionsutrustningen ska vara utformad så att illaluktande luftströmmar

kan tas omhand vid underhållsarbeten och förutsebara driftstörningar samt spänningsbortfall.

1. I samråd med tillsynsmyndigheten mäta lukt och ta fram faktisk spridning i omgivningen av utsläpp i OUE/m³ (luktenheter/kubikmeter).
2. Föreslå om ytterligare åtgärder behöver vidtas för att förhindra lukt samt föreslå eventuella ytterligare villkor.

Villkor A

Länsstyrelsen delar bolagets uppfattning om att ett allmänt villkor är lämpligt men föreslår en något annan formulering för att förtydliga och skärpa villkoret något.

Villkor B

Bolaget kommer i första hand föra in luft från anläggningen till förbränningsanläggningen och planerar att uppföra ett kolfilter som används vid driftstopp av förbränningsanläggningen. Länsstyrelsen anser att detta bör skärpas ytterligare.

Anläggningen ligger nära tätbebyggt område varför höga krav bör ställas. I mark- och miljödomstolen i Växjö's dom i mål M 2788–13 från den 7 mars 2014 föreskrivs att backup alltid ska förekomma vid driftstopp. Vidare anføres att 24 % av luktklago-målen i SGC:s Rapport 2014:298 beror på haverier. Bolaget anför i och för sig att de kommer ha dubbla system, men då förbränningsanläggningen är en förhållandevis billig lösning (jämfört med dubbla kompletta filter) bör ett mindre reservsystem med backupdrift finnas. Kostnaden bör bli rimlig då reservsystem vid spänningsbortfall bör finnas ändå för vitala funktioner och om man minimerar in och utförsel så behöver systemet bara ha en begränsad kapacitet. De lokala förhållandena med närhet till naturreservat och tätort gör att högre krav kan ställas än i praxis.

Prövotidsvillkor 1 och 2

Det är inte orimligt att problem uppstår vid uppstart som inte har kunnat förutses innan anläggningen byggs. Verksamheten är tillåtlig men samtidigt är luktfrågan historiskt en besvärlig faktor för biogasanläggningar varför det är rimligt att det inte delegeras till tillsynsmyndigheten utan tas upp i domstol igen efter att anläggningen byggts och tagits i full drift.

I andra hand

Villkor B ska sättas på provotid.

Sigtuna kommun

Kommunens grundläggande inställning är att det är positivt att det etableras en anläggning som kommer ge ett betydande tillskott av biogas till Stockholmsregionen. Behov finns för att utöka möjligheterna till rötning av organiskt avfall i regionen eftersom det produceras större mängd av matavfall och annat organiskt avfall än det finns kapacitet för att behandla. Att samlokalisera en anläggning för produktion av biogas med ett större kraftvärmeverk motiveras av möjligheten att ta värme och energi till avfallsanläggningen från kraftvärmeverket. Dessutom kan luft från ventilationen i luktande delar av sorterings- och biogasproduktionen möjligen förbrännas i förbränningsanläggningen om dessa byggs ihop. Den nya anläggningen bör dock inte tillåtas att släppa ut luktande ämnen på ett sätt som skulle kunna orsaka störningar omgivningen i närheten. Lokaliseringen med närhet till Märsta tätort med intilliggande arbetsplatsområde och naturreservat är att betrakta som känslig och motiverar högt ställda krav på luktreduktion på utgående luft från anläggningen för biogasproduktion och sortering av avfall.

Den utredning beträffande lukt som bolaget genomfört visar att det vid normal drift inte finns någon påtaglig risk för luktstörningar vid nuvarande bostäder. Det är historiskt en branschspecifikt vanlig och besvärlig faktor med lukt från biogasanläggningar. Mot bakgrund av detta är det utomordentligt viktigt att domstolen fastställer villkor som säkerställer att luktstörningar inte uppkommer i omgivningen.

Av utredningen framgår att det finns alternativa tekniker för att reducera utsläpp av luktande ämnen som skulle kunna orsaka olägenheter för omgivningen. Det är inte tydligt vilken teknik som slutligt kommer att användas trots att bästa tillgängliga teknik omnämns. Den teknik som innebär att biogasanläggningen byggs ihop med förbränningsanläggningen på sådant sätt att luft från avfalls- och biogasanläggningens

byggnader kan förbrännas i Bristaverkets panna 2 (huvudpanna) är ovanlig i Sverige och att betrakta som relativt ny teknik. Som alternativ eller som kompletterande luktreduceringsteknik omnämns biofilter eller filter med aktivt kol. Det är av största vikt att villkor för verksamheten ställs på sådant sätt att kravnivån inte blir för låg med anledning av att valet av tekniska lösningar inte alltid specificerats i ansökan.

Det föreslås att mark- och miljödomstolen beträffande lukt, damning och nedskräpning fastställer villkor i likhet med länsstyrelsens villkor A och B med följande tillägg till villkor B:

Eventuell kompostering av rötresten ska ses som en luktande process som omfattas av luktvillkor B.

Dessutom bör en prøvotid föreskrivas i enlighet med länsstyrelsens förslag.

Det begärs därutöver att domstolen ger delegation till tillsynsmyndigheten att få föreskriva om försiktighetsmått eller ingripa med förbud för att säkerställa efterlevnaden av länsstyrelsens föreslagna villkor A och B.

Luktfrågan är den absolut viktigaste aspekten i denna tillståndsansökan det är därför önskvärt att domstolen i blivande dom ger klara och tydliga direktiv i sina formuleringar så att tillsynsmyndigheten vet hur man ska agera om det skulle bli bekymmer.

Vidare bör följande villkor för verksamheten bör gälla.

Dagvatten

Utsläpp av renat dagvatten till infiltration får endast ske under förutsättning att bolaget kan visa att föreslagen rening och infiltration har tillfredsställande funktion och kapacitet för detta. Annars ska allt dagvatten som kan vara förorenat renas i separata kompletterande anläggning med sandfång och flockning innan infiltration till grundvatten. Möjlighet för provtagning före infiltration ska finnas.

Buller

Kommunen tillstyrker bolagets förslag till villkor för buller med följande tillägg.

Buller från verksamheten ska som målvärde eftersträva att följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus i naturreservatet inte överskrids:

Dagtid (kl. 06.00–18.00) 40 dB(A)

Kvälls- och nattetid tid (kl. 18.00–06.00) 35 dB(A)

samt lör- sön- och helgdagar

Hantering av avfall

Uppkommet flytande avfall respektive kemiska produkter ska lagras nederbörds-skyddat samt på invallade ytor som är täta. Invallningen ska rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst 10 procent av summan av övriga behållares volym. Ämnen som kan reagera med varandra ska hållas åtskilda.

Lagring av inkommande avfall eller restprodukter som uppstår inom anläggningen får endast ske inomhus.

Verksamheten ska säkerställa att det finns lagringskapacitet för flytande biogödsel (flytande rötrest) som motsvarar minst 6 månaders produktion.

Risk och säkerhetsfrågor

Kommunen har ingen erinran mot bolagets förslag med följande tillägg.

Reservkraft ska finnas i tillräcklig omfattning för att säkerställa funktionen av nöd- och säkerhetsfunktioner samt upprätthålla ventilation och processteg som behövs för att undvika luktstörningar vid strömavbrott.

Återställning

Då verksamheten omfattas av en verksamhetskod som innebär att den är en IED-verksamhet bör grundläggande krav på statusrapport och periodisk kontroll ändå ställas.

Transporter

En transportplan ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast 1 år efter att tillståndet tagits i anspråk. Planen ska innehålla mål och åtgärder som är inriktade på att främja en hållbar utveckling med avseende på de transporter till och från anläggningen vilka bolaget själv utför eller upphandlar.

BOLAGETS BEMÖTANDE**Trafikverket**

Bolaget bekräftar att Ostkustbanan inte kommer påverkas av verksamheten.

Käppalaförbundet

Sedan ansökan gavs in har utvecklingsarbetet fortsatt och de komposteringsmetoder som bedöms komma att användas vid anläggningar är slutna metoder i form av tunnelkompostering eller boxkompostering. Eventuell överskottsvätska samlas i första hand upp och kan återanvändas för att fukta upp materialet, eller ledas till rötningsprocessen. I andra hand avleds den till spillvattennätet. Då processen är helt innesluten är överskottsvätskan inte nederbördspåverkad.

Länsstyrelsen

Bolaget instämmer i att lukt är en väsentlig aspekt och att luktstörningar ska minimeras så långt som möjligt. Bolaget har låtit göra en luktutredning. Sammanfattningsvis visar utförda modelleringar att risken för luktstörningar vid bostäder är obefintlig.

Länsstyrelsens förslag på villkor A överensstämmer i allt väsentligt med det av bolaget föreslagna villkor 3.

Det bör dock inte anges att åtgärder ska vidtas omedelbart utan istället att åtgärder ska vidtas utan dröjsmål.

Länsstyrelsens förslag på villkor B överensstämmer med hur anläggningen är planerad och beskriven i den tekniska beskrivningen med komplettering och

omfattas därför av det allmänna villkoret. Anläggningen ska förses, i tillägg till det ordinarie luktreduceringssystemet, med kolfilter eller annan miljömässigt likvärdig lösning som säkerställer att luktemissioner omhändertas även om det ordinarie systemet fallerar.

I sin motivering till villkorsförslaget beskriver länsstyrelsen dock att man önskar ett reservsystem till backupsystemet för luktreducering. I praktiken innebär detta att trippla reduceringssystem föreslås. Som motivering hänvisas till domen i mål M 2788-13 där ett villkor av motsvarande lydelse formulerades för uppförande och drift av en biogasanläggning med tillhörande uppgraderingsanläggning på fastigheten Önnestöv 38:3, Lunds kommun (Krafringen AB). Domen i detta mål hänför sig inte till anläggningens utformning utan huruvida villkorsformuleringen ”lukt ska förhindras” är rättssäker eller inte. Anläggningen på Önnestöv 38:3 är i grunden försedd med ett luktreduktionssystem samt en backup vid kraftbortfall. Något backupsystem för backupsystemet diskuteras inte.

Vidare hänvisar länsstyrelsen i sitt yttrande till att 24 % av luktklagomålen i SGC Rapport 2014:298 beror på haverier. I det projekt som ledde fram till rapporten – Tillståndsvillkor och luktförekomster vid biogasanläggningar i Sverige – ingick 46 anläggningar varav 42 var i drift, etablerade mellan 1990 och 2014. Anläggningarna omfattar 21 samrötningsanläggningar, 13 gårdsbiogasanläggningar samt 8 övriga anläggningar. Övriga anläggningar består av avloppsreningsverk, uppgraderingsanläggningar samt en förbehandlingsanläggning.

Samtliga de i rapporten ingående anläggningarna är av tekniken våtrötning. Ansökt verksamhet är av tekniken torrötning. I denna är röt-kammaren försedd med en omrörare som driver materialet framåt. Omröraren är även central för att driva av gasbubblorna från rötmassan vilket förhindrar att överjäsning kan ske. Omröraren ansluts till reservkraft varvid denna funktion säkerställs även vid elbortfall. Även facklan ansluts till reservkraft så att även denna uppnår full funktion vid elbortfall.

Som konstateras i rapporten har 29 av de 42 undersökta anläggningarna aldrig fått in något klagomål på lukt, d.v.s. 69 %. De anläggningar som etablerades i mitten av 1990-talet använde en annan och numera föråldrad teknik för luktreducering vilket

står för en betydande del av resterande klagomål. Övriga klagomål beror enligt rapporten på öppen hantering av substrat samt bristande kontroll och underhåll.

Den ansökta verksamheten kommer såsom har beskrivits i den tekniska beskrivningen att bedrivas sluten och antingen använda tippficka med lock och automatiska portar eller dubbla portar (sluss) d.v.s. en dubbel anordning för luktkontroll. För att reducera risken för luktspridning förses hallen för mottagning och förbehandling med portar som endast öppnas och stängs när ankomst eller avgång av lastbil sker. Tippning sker med stängda dörrar. Lokalerna dimensioneras för att bibehålla ett kontinuerligt undertryck för att minimera risken för att luft tränger ut när porten öppnas.

Anläggningen förses med system för luktreducering enligt bästa tillgängliga teknik samt backupsystem i form av kolfilter eller annan miljömässigt likvärdig lösning för att säkerställa god luktreduktion även vid eventuella driftstörningar i det ordinarie systemet.

Bolaget har för verksamheten åtagit sig att ansluta sig till ”Frivilligt Åtagande”, ett system som initierats av Avfall Sverige. Det innebär ett systematiskt arbete för att mäta, följa upp och åtgärda utsläpp från biogasanläggningar. De anläggningar som ansluter sig till det frivilliga åtagandet förbinder sig att arbeta systematiskt för att kartlägga och minska sina utsläpp, vilket bland annat innebär att regelbundet genomföra emissionsmätningar och läcksökningar.

Detta sammantaget medför att länsstyrelsens krav på trippla luktreduceringsystem (reservsystem till reservsystemet) är uppenbart orimligt. Bolaget motsätter sig även länsstyrelsens förslag på provotid då detta inte fyller någon funktion.

Krav på åtgärder och utrustning bör i första hand regleras genom det allmänna villkoret därför att ändringar av det allmänna villkoret kan göras genom anmälningar. Ska ändring ske av ett särskilt villkor krävs en ansökan om villkorsändring vilket är svårare att hantera.

Vidare finns det inte skäl att förordna om provotid för lukt utöver de villkor bolaget föreslagit. Beräkningarna avseende lukt kommer att följas upp inom kontrollprogrammet. Det föreslagna villkoret för lukt är heltäckande och skarpt.

Sigtuna kommun

Sammanfattningsvis visar i luktutredningen utförda modelleringar att risken för luktstörningar vid bostäder är obefintlig om verksamheten utformas med skyddsåtgärder enligt redovisat förslag (bl. a. hallar med undertrycksventilation, ett väl fungerande biofilter för den samlade ventilationsluften, eventuell förbehandling av koncentrerade luftströmmar och god planering för hantering av eventuella nödutsläpp).

Det finns inte något motiv för att reglera nedskräpning eftersom hanteringen av material kommer att ske inomhus.

Utsläppspunkten avses placeras på en höjd om +15 m över marken vilket medför att det potentiella påverkansområdet i princip enbart utgörs av verksamhetsområdet.

Angående buller så kommer verksamheten att påverka reservatet i mycket liten omfattning i förhållande till andra bullerkällor och vägtrafiken. Dessutom påverkas endast utkanten av reservatet där människor kanske inte vistas i så stor utsträckning och framför allt inte natt. Målvärden bör inte föreskrivas. Bolaget är dock berett att arbeta för att hålla låga bullernivåer.

Gällande reservkraft så omfattas det av det allmänna villkoret.

Norrvatten

Norrvatten har framfört önskemål om att bli kontaktade omedelbart om vatten med förhöjda halter av föroreningar skulle ha släppts ut till Mälaren. Som framgår av ansökan kommer det inte att ske något utsläpp till Mälaren överhuvudtaget.

Kompletterande upplysningar

Sedan ansökan gavs in har fördjupade studier genomförts och fördjupad kunskap om förutsättningar erhållits. Flytande biogödsel avsågs då lagras främst hos

lantbrukare medan en mindre volym förvaras på anläggningen. Dock har framkommit vid fördjupad genomgång att det är mer effektivt och medför en bättre logistik med ett något större centralt lager istället för många utspridda. En lösning med satellitlager blir mindre effektiv och är svårare att styra då behov bland annat beror på spridningstider och lokala förutsättningar vilka kan variera från tid till annan på en lokal gård. Lagringsvolymen vid anläggningen avseende flytande biogödsel kommer att uppgå till ca 3 månaders produktion d.v.s. ca 15 000 m³.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen med komplettering (luktutredning) uppfyller de krav som ställs i miljöbalken och ska därför godkännas.

Tillstånd

Någon erinran mot sökt tillstånd har inte framförts. Någon miljökvalitetsnorm påverkas inte på sådant sätt att hinder mot att medge tillstånd föreligger. Inte heller i övrigt möter hinder enligt miljöbalken att lämna sökt tillstånd med de villkor som föreskrivs i domslutet.

Statusrapport

Enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen krävs inte en statusrapport om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där industriutsläppsverksamheten bedrivs eller avses bedrivs.

Sökanden har gjort bedömningen att risken för att verksamheten vid bolagets biogasanläggning ska medföra föroreningsskada på det sätt som anges i 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen är liten varför någon statusrapport inte behöver upprättas.

Mark- och miljödomstolen delar sökandens uppfattning att risken för att verksamheten ska medföra föroreningsskada på det sätt som anges i 1 kap. 23 §

andra stycket industriutsläppsförordningen är liten och att någon statusrapport därför inte behöver upprättas.

Villkor

Villkor 1

Det allmänna villkoret bör få den lydelse som framgår av domslutet.

Villkor 2

Kommunen har föreslagit målvärde för ljudnivåer utomhus i naturreservatet, dagtid 40 dB(A), kvälls- och nattetid samt lör- sön- helgdagar 35 dB(A).

Sökanden har gjort gällande att målvärden inte bör föreskrivas samt anfört att verksamheten kommer att påverka endast utkanten av reservatet och då i mycket liten omfattning i förhållande till andra bullerkällor och vägtrafiken. Sökanden arbetar för att hålla låga bullernivåer.

Mark- och miljödomstolen anser, i likhet med sökanden, att det inte bör föreskrivas målvärden för naturreservatet. Bullervillkoret bör då få den lydelse som framgår av domslutet.

Villkor 3

Länsstyrelsen har föreslagit att luktvillkoret ska lyda:

A. Verksamheten ska drivas så att risken för damning och lukt minimeras. I de fall damning eller luktolägenheter av betydelse ändå uppstår ska åtgärder i syfte att minimera störningarna omedelbart vidtas.

B. Luft från samtliga anläggningsdelar som kan orsaka luktolägenheter ska ledas genom luktreduktionsutrustning som effektivt begränsar störande lukt i omgivningen. Luktreduktionsutrustningen ska vara utformad så att illaluktande luftströmmar kan tas omhand vid underhållsarbeten och förutsebara driftstörningar samt spänningsbortfall.

Kommunen har föreslagit att villkorsdelen A ska gälla även nedskräpning samt följande tillägg till villkorsdelen B: Eventuell kompostering av rötresten ska ses som en luktande process som omfattas av luktvillkor B.

Sökanden har angående nedskräpning anfört att motiv saknas för att reglera nedskräpning eftersom hanteringen av material kommer att ske inomhus. Villkorsdelen A i övrigt överensstämmer i allt väsentligt med sökandens villkorsförslag. Dock bör det i villkoret inte anges att åtgärder ska vidtas omedelbart utan istället att åtgärder ska vidtas utan dröjsmål.

Angående villkorsdelen B så överensstämmer myndigheternas förslag med hur anläggningen är planerad och beskriven och omfattas därför av det allmänna villkoret. Något särskilt villkor behövs inte. Det är av skäl som sökanden anfört i sitt bemötande orimligt med trippla luktreduceringssystem.

Mark- och miljödomstolen delar sökandens uppfattning om vad som bör gälla ifråga om lukt. Villkoret bör få den lydelse som framgår av domslutet.

Villkor 4

Kommunen har tillagt att villkor bör föreskrivas om reservkraft.

Mark- och miljödomstolen anser i likhet med sökanden att reservkraft omfattas av det allmänna villkoret varför något särskilt villkor inte behöver föreskrivas.

Villkor 5 och 6

Vad sökanden föreslagit bör föreskrivas.

Villkor 7

Till sökandens förslag har kommunen föreslagit att lagring av inkommande och avfall eller restprodukter som uppstått inom anläggningen får endast ske inomhus.

Kommunen har vidare föreslagit att: Verksamheten ska säkerställa att det finns lagringskapacitet för flytande biogödsel (flytande rötrest) som motsvarar minst 6 månaders produktion.

Sökanden har anfört bl.a. följande. Lagring ska ske inomhus. En lagringskapacitet på tre månader är tillräckligt. Ett sådant lager ska byggas. Det ska då inte uppstå problem som gör att produktionen måste stoppas. Om lagret blir fullt kan avfall styras om till andra anläggningar. Avtal om detta träffas inom branschen. Detta är egentligen inte ett miljöproblem utan ett logistikproblem.

Mark- och miljödomstolen anser mot bakgrund av vad sökanden anfört att en buffert på tre månader får anses tillräckligt. Ett lager ska byggas och omfattas då av det allmänna villkoret. Detsamma gäller att lagring ska ske inomhus. Något särskilt villkor i dessa avseenden behövs således inte.

Villkor 8

Kommunen har anfört. Då verksamheten är en IED-verksamhet bör grundläggande krav på statusrapport och periodisk kontroll ändå ställas.

Mark- och miljödomstolen har i det föregående behandlat frågan om statusrapport och funnit att någon statusrapport inte behöver upprättas, se under rubriken Statusrapport i domskälen.

Villkor 9

Sökandens förslag bör föreskrivas.

Villkor 10

Sökandens förslag bör föreskrivas.

Övriga förslag på villkor

Kommunen har anfört att utsläpp av renat dagvatten till infiltration får ske endast under förutsättning att sökanden kan visa att föreslagen rening och infiltration har

tillfredställande funktion och kapacitet för detta. Annars ska allt dagvatten som kan vara förorenat renas i separat kompletterande anläggning med sandfångfilter och flockning innan infiltration till grundvatten. Möjlighet till provtagning före infiltration ska finnas. Det ska finnas möjlighet till avstängning av dagvattenledning från området och uppsamling av släckvatten.

Sökanden ser inget problem med detta.

I detta sammanhang har frågan om vatten från komposteringen tagits upp. Sökanden har anfört att utgångspunkten är att vattnet ska återvinnas men att det inte är helt uteslutet att något vatten inte kan återvinnas. Detta vatten kommer att innehålla näringsämnen och fosfor men inga miljöskadliga främmande ämnen. Detta vatten vill man få möjlighet att avleda till Käppala. Innan avledning kommer vattnets innehåll att redovisas i detalj så att Käppala får ta ställning till om avledning får ske. Om avledning inte kan ske får annan lösning väljas (borttransport i tank). Käppala godtar detta.

Mark- och miljödomstolen anser inte att något särskilt villkor bör föreskrivas i de nu nämnda hänseendena.

Kommunen har vidare föreslagit att sökanden ska inlämna en transportplan till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Mark- och miljödomstolen finner inga skäl för att i villkor föreskriva krav på transportplan för den sökta verksamheten.

Prövotid

Länsstyrelsen och kommunen har föreslagit ett prövotidsförordnade avseende att mäta lukt och luktens spridning samt förslag om ev. ytterligare åtgärder och villkor.

Mark- och miljödomstolen anser, i likhet med sökanden, att mätning och spridning av lukt bör ske inom ramen för kontrollprogrammet och att det luktvillkor som nu

föreskrivits är tillräckligt med den delegation till tillsynsmyndigheten som ges i domslutet.

Delegation

Stockholm Exergi Aktiebolags förslag om att tillsynsmyndigheten vid behov ska få föreskriva villkor avseende åtgärder mot olägenheter i omgivningen på grund av damning samt begränsning av lukt från anläggningen bör föreskrivas.

Mark-och miljödomstolen anser att den begärda delegationen bör lämnas.

Kommunen har föreslagit att tillsynsmyndigheten ska bemyndigas att få föreskriva om försiktighetsmått eller ingripa med förbud för att säkerställa efterlevnaden av föreslaget villkor A och B (villkor 3).

Vad som gäller för hur efterlevnaden av bestämmelserna i domen ska säkras (tillsyn) följer direkt av lag. Något bemyndigande från mark- och miljödomstolen kan således inte lämnas.

Igångsättningstid och verkställighet

Sökanden har erhållit sammanlagt ca 250 miljoner i bidrag till investeringen från Naturvårdsverket på villkor att investeringen är genomförd den 31 juli 2020. För att tidplan ska kunna hållas behövs därför verkställighetsförordnande. Även om incitamentet är starkt att starta projektet inom snar framtid kan dock förseningar uppkomma. Det kan hända att projektet kan behöva delas upp i etapper, särskilt biogasdelen då denna är starkt beroende av efterfrågan på fordonsgas. Sökanden yrkar därför en igångsättningstid på tio år.

Mark- och miljödomstolen anser förutsättningar föreligga att meddela verkställighetsförordnade men att yrkad igångsättningstid är för lång. Det är rimligt att tiden begränsas till fem år.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 2 maj 2018.

Bjarne Karlsson

Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Ulrika Haapaniemi samt de särskilda ledamöterna Ebbe Adolfsson och Lars Strömberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se